

HELDENWANDELING WOI EN WOII (4,2 KM)

De Heldenwandeling vertelt via verschillende locaties in Ingelmunster de geschiedenis van enkele dorpsgenoten met een markant verhaal uit één van de wereldoorlogen. Je houdt halt aan negen gevels waar een gedenkplaat (zie foto) hangt met QR-code. Zo kan je via je smartphone de uitgebreide verhalen van alle helden nalezen.

De wandeling start aan de Gravenkapel op de begraafplaats. Je kan de begraafplaats bereiken via de Schoolstraat, tegenover de bibliotheek (Schoolstraat 35). In het midden van deze brochure, op pagina's 8 en 9, vind je een plan terug om de route af te wandelen. Je kan dit plan ook downloaden via de QR-code aan de Gravenkapel. Op pagina's 14 en 15 kan je de geschiedenis van Ingelmunster tijdens WO I en WO II nalezen.

1. INLEIDING

De Franse dichter Paul Eluard schreef net na WO II het beroemde vers “Liberté, j’écris ton nom...” Ook in Ingelmunster zijn heel wat inwoners tijdens de beide wereldoorlogen van de vorige eeuw in opstand gekomen tegen de bezetter. In woord en in daad kwamen ze op tegen de onderdrukking en schreven ze de naam van de vrijheid waar ze zo naar verlangden op de muren van de gemeente.

De Heldenwandeling wil je meenemen op een tocht langs deze muren en langs de zo verscheiden verhalen van de vrijheidsstrijd die ze voerden. Je zal merken dat Ingelmunster in al die verscheidenheid toch één was in de strijd, dat onderscheid in rang en stand niet meer bestonden. Arbeider, landbouwer, ondernemer of kasteelheer, allemaal hadden ze hetzelfde vrijheidsideaal voor ogen en waren ze bereid er risico en vergelding bij te nemen.

De wandeling start aan de Gravenkapel in het hart van onze begraafplaats in de Schoolstraat. Door de wandeling hier te laten beginnen willen we eer betonen aan alle soldaten, weerstanders, gedeporteerden, politieken en andere gevangenen die door één van beide oorlogen hun jeugd, geluk, toekomst of zelfs hun leven zagen verloren gaan. In de Gravenkapel kan je de precieze ligging van de graven van alle helden opzoeken. Een bezoek aan hun graf kan een postuum dank- en eerbetoon zijn.

Omdat er zoveel Ingelmunsternaren waren die door het verlangen naar vrijheid ware helden geworden zijn, hebben we voor deze wandeling een selectie moeten maken. Het eresaluut van Ingelmunster gaat evenwel naar ál onze helden uit beide wereldoorlogen. Hun voorbeeld toont ook vandaag nog waarin een kleine gemeente groot kon en kan zijn.

2. ROBERT BULTYNCK (1896-1945)

Meulebekestraat 31, woonplaats Robert Bultynck

Tijdens WOI werd **Robert Bultynck** opgeëist door de Duitsers om langs de vaart Ooigem-Roeselare te werken. Na de oorlog ging hij terug weven in de fabriek van Schotte, waar hij in contact kwam met Alfons Segier, een socialistische voorman. Robert werd propagandist van het socialistisch syndicaat en plaatselijk voorzitter van de socialistische partij. Vanaf 1921 zetelde hij in de gemeenteraad. Hij kreeg in 1933 een functie in Gent bij het socialistisch syndicaat voor textielarbeiders.

In maart 1941 sloot Robert Bultynck zich aan bij de gewapende weerstand, onder rechtstreeks bevel van Victor Schotte. Hij werkte voor de sluikpers en verspreidde pamfletten en geschriften. Daarnaast probeerde hij de mensen uit zijn omgeving zo goed mogelijk te helpen. Op 24 februari 1944 viel de Gestapo zijn woning binnen. Hij werd aangehouden en naar Gross-Rosen gebracht. Net zoals twee andere politieke gevangenen, Remi Haerinck en Michael Baert, overleefde hij het kamp niet. Op 8 februari 1945 werd hij doodgeschoten, net voor de Russen het kamp zouden bevrijden.

3. ERNEST (1874-1918) EN VICTOR (1907-1944) SCHOTTE

Nieuwstraat 19, woonplaats Victor Schotte.

Ernest Schotte volgde zijn vader als gemeentesecretaris op in 1900. Samen met burgemeester Remi Callens probeerde hij de eisen van de Duitse bezetter zo draaglijk mogelijk te houden voor de bevolking.

Ernest hield tijdens de oorlog een dagboek bij met een overzicht van de gebeurtenissen, wat een schrijnend beeld van de oorlog in een kleine gemeente opleverde. Het dagboek eindigt abrupt een jaar voor de wapenstilstand.

In oktober 1918 werd secretaris Schotte gekwetst aan de voet door een granaat van de terugtrekkende Duitsers. Enkele dagen voor de bevrijding, op 20 oktober 1918, overleed hij in Gent aan zijn verwondingen.

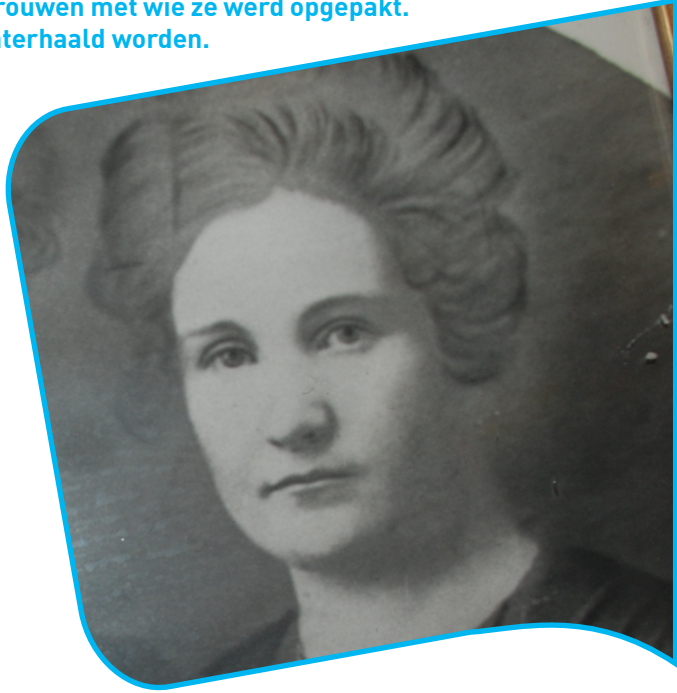

Victor Schotte was een achterneef van Ernest. Hij woonde in de Nieuwstraat en zette de werij van zijn vader verder. Hij was actief in het Ingelmunsterse verenigingsleven en zette zich ook in voor de gemeenschap. Hij was o.a. brandweercommandant van 1929 tot 1941 en voorzitter van het plaatselijk Rode Kruis van 1939 tot 1944. Tijdens de oorlog was hij pelotonoverste-commandant voor Ingelmunster bij de verzetsbeweging 'Doodsbrigade'. In februari 1944 viel de 'zwarte politie' voor inspectie binnen in zijn woonhuis waar de brigade aan het vergaderen was. Kort daarop, op 18 februari, werd Victor Schotte aangehouden en weggevoerd.

Hij stierf op 13 december 1944 in het kamp Gross-Rosen.

4. LEONTINE MONTEYNE (1898-1978)

Doelstraat 97/99, het hart van de buurt waar Leontine opgroeide samen met de andere jonge vrouwen met wie ze werd opgepakt. Haar echte adres kon niet achterhaald worden.

Leontine Monteyne werd tijdens de eerste wereldoorlog tweemaal gevangen genomen door de Duitsers. Op 11 oktober 1915 werd ze samen met nog enkele jonge vrouwen opgepakt omdat ze een spot-Onze-Vader tegen de Duitsers had rondgestrooid. Ze kreeg hiervoor twee jaar cel en verbleef in de gevangenis van Halle an der Saale, een stad in de Duitse deelstaat Saksen-Anhalt maar kon op 23 januari 1916 terug naar huis.

Tijdens de oorlog was de Duitse bezetter zeer streng wanneer burgers spotten met de keizer of de bezetter. Op 6 januari 1918 werd ze opnieuw opgepakt en bleef ze in gevangenschap tot het einde van de oorlog. Ze werd veroordeeld wegens spionage en bracht haar straftijd door in het werkkamp Holzminden in Siegsburg, in de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen. Op 11 augustus 1918 werd ze overgebracht naar een gevangenis in Diest. Na de wapenstilstand werd Leontine vrijgelaten en kwam ze thuis op 23 november 1918.

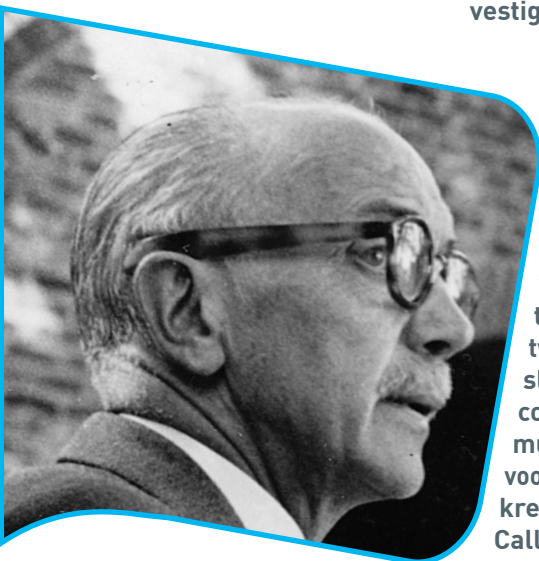
5. FAMILIE DE MONTBLANC

Stationsstraat, kasteel. Van 1825 tot 1986 woonde hier de grafelijke familie de Montblanc.

Ernest de Montblanc (1838-1925) ontving op 14 oktober de Duitse bezetter die direct het kasteel opeiste om er de generale staf voor de Noordelijke legers onder te brengen.

De baron en zijn gezin kregen enkele kamers toegewezen en moesten toezien hoe de Duitsers hun voorraden en wijnkelders leegplunderen. Het adellijk koppel deed zijn best om de inwoners te beschermen door tussen te komen in dossiers en aan te dringen op strafvermindering, vaak met een gunstig resultaat. Toch stonden de Duitsers niet echt welwillend tegenover hen. De familie werd eind 1914 verdacht van spionage en de barones werd in 1915 zelfs een tijdje vastgehouden omwille van beledigingen. Moe getergd verlaat de baron in 1917 het kasteel om zich in Brussel te vestigen.

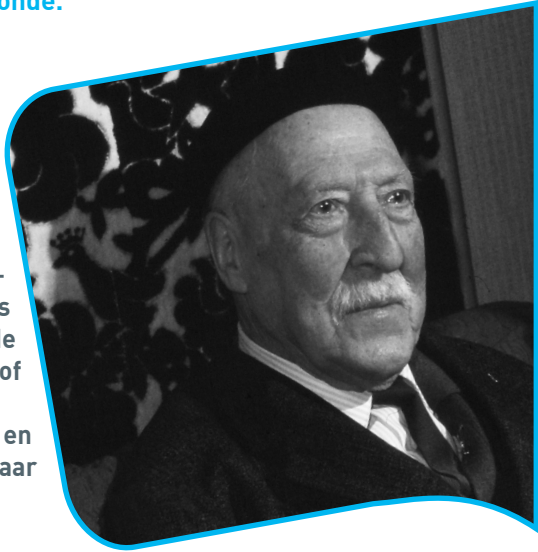

Jacques de Montblanc (1896-1970) was sinds 1930 baron van Ingelmunster. Tijdens WO1 trok hij als vrijwilliger naar het front. Bij het uitbreken van de tweede wereldoorlog werd hij opgeroepen om zich bij zijn eenheid te begeven. Bij de gevechten geraakte hij tweemaal geblesseerd. Reeds in augustus 1940 sloot hij zich aan bij de weerstand en werd de commandant voor het Geheime Leger in Ingelmunster. Zijn kasteel diende als schuilplaats voor onder andere Engelse piloten. Ook bij inwoners kregen piloten een onderdak. Zo verstopten Elza Callens en Emiel Desmet begin 1944 gedurende 14 dagen een Amerikaans piloot tot hij veilig via Frankrijk en Spanje naar Engeland kon overgebracht worden.

6. ARTHUR (1885-1980) EN REGINA (1920-1983) PIETERS

Infoluifel op het marktplaatsje. Hier was vroeger het Kerkstraatsje, waar de familie Pieters woonde.

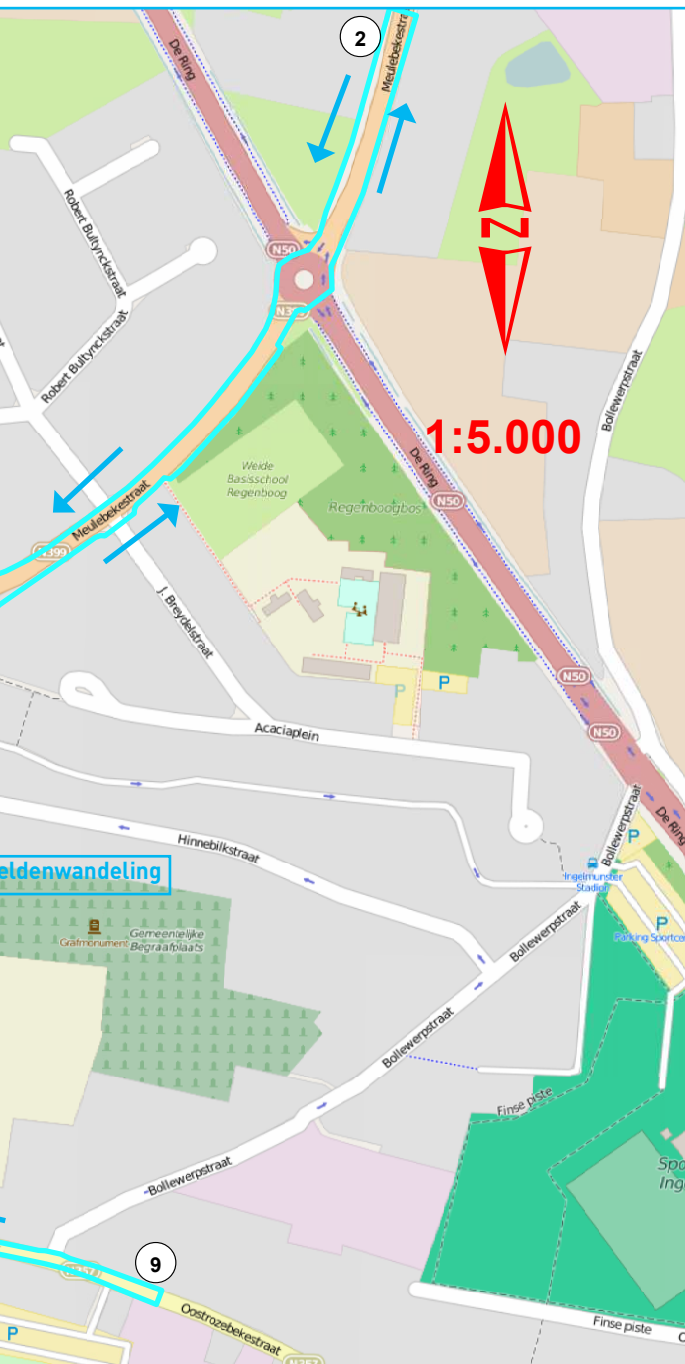
Arthur Pieters' familie was tijdens de Eerste Wereldoorlog zeer anti-Duits. Toen de Duitse bezetter in 1916 meisjes opeiste om in de naaistudios te werken weigerden zijn zussen. Als straf werden ze samen met hun moeder opgepakt en naar Balen-Neet overgebracht. Arthur onderging hetzelfde lot en werd samen enkele inwoners naar een kamp in Hooglede gestuurd waar hij de lugubere taak had om de doden te begraven of zwaar gekwetsten te verzorgen. Bij een artilleriebeschieting kon hij ontsnappen en vluchtte via Nederland naar Groot-Brittannië waar hij zich bij het Belgisch leger aansloot.

Regina werkte vanaf augustus 1940 als inlichtings-agente bij de groep 'Gone'. Ze verzamelde voor de Engelsen onder andere info over troepenbeweging in West-Vlaanderen. Eind 1942 kon het Duitse leger een deel van het netwerk oprollen en dook Regina noodgedwongen onder. Toen het gevaar geweken was kwam ze terug en kreeg een opdracht bij de Inlichtingsdiensten van 'Luc-Marc'. De groep 'Gone' was opgedoekt. Regina Pieters werd in oktober 1943 aangehouden. Ze belandde bij de Gestapo en werd een 'Nacht-und-Nebel-gevangene', gedoemd om te verdwijnen zonder sporen na te laten. Ze belandde in verschillende kampen in Polen en Beieren. Regina kreeg samen met Georges Busscher en Wilhelmina Eeckhout, twee andere weerstanders en politieke gevangenen, een groot feest aangeboden 'ter ere van hun blijde thuiskomst'. George Busscher werd in juli 1943 aangehouden voor het verspreiden van anti-Duitse propaganda, Wilhelmina werd in januari 1943 opgepakt voor spionage en subversieve activiteiten. Bij de bevrijding leerde Regina haar man André Houyoux kennen die een gelijkaardig parcours had afgelegd bij de inlichtingendienst.

1 Start van de wandeling

Alle slachtoffers en gesneuvelden van WOI en WOII, Gravenkapel op de begraafplaats in de Schoolstraat (tegenover de bibliotheek, Schoolstraat 35) (p. 2)

2 Robert Bultynck, Meulebekestraat 31 (p. 3)

3 Ernest en Victor Schotte, Nieuwstraat 19 (p. 4)

Na de Nieuwstraat volg je het wandelpad tot in de Doelstraat.

4 Leontine Monteyne, Doelstraat 97/99 (Hazenkapel) (p. 5)

Ter hoogte van de Weststraat 53 zet je de wandeling verder via de parking langs het rust- en verzorgingstehuis om zo de Beukendreef te bereiken.

5 Familie De Montblanc, Stationsstraat (Kasteel) (p. 6)

6 Arthur Pieters en Regina Pieters, Infoluifel marktplein (ingang van het Kerkstraatje, waar een eeuw geleden het huis van de familie Pieters stond) (p. 7)

7 Remi Ricart en Gustaaf Elisabeth, Weststraat 1 (p. 10)

8 Remi Callens, Gravinnestraat 9 (Gemeentehuis 1914, Café Het Damberd) (p. 11)

9 Ernest Van Honsebrouck, Oostrozebekestraat 41 (p. 12)

7. REMI RICART (1902-1944) EN GUSTAAF ELISABETH (1921-1944)

Weststraat 1, woonplaats van Remi Ricart in het toenmalige café De Mouterij.

Remi Ricart, werkte bij het begin van oorlog in de weverij van Castel waarvan de eigenaar, Maurice De Ferrare, actief was bij het verzet. Zijn vrouw baatte het café De Mouterij uit in de Weststraat. **Gustaaf Elisabeth** woonde bij zijn ouders in de Zuidstraat.

Remi Ricart trad op 15 november 1941 toe tot de gewapende weerstand, Gustaaf Elisabeth sloot zich een jaar later aan, in oktober 1942.

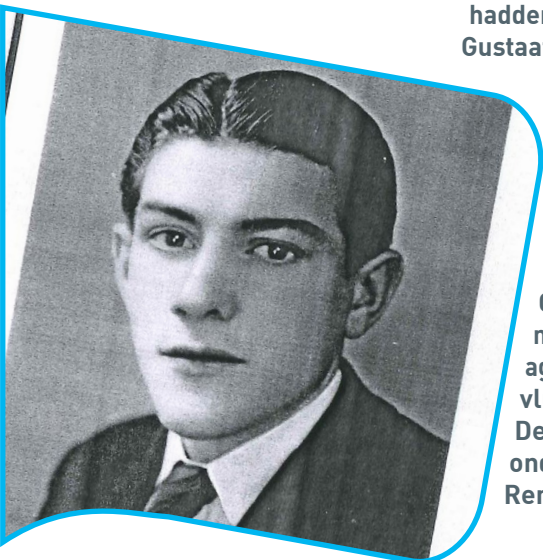
Op 4 september 1944 bevonden beide mannen zich aan het kanaal. Remi Ricart kwam terug van bij weerstanders in Ooigem met informatie in zijn kousen. Gustaaf Elisabeth was, samen met enkele weerstanders, op patrouille langs de vaart.

Enkele Duitse soldaten rustten uit aan De Wante en hadden hun wapens naast zich gelegd. De groep met Gustaaf Elisabeth sloeg hen gade, kwam dichterbij en slaagde erin enkele wapens te bemachtigen.

Plots schoot een zekere Couckuyt met een geweer in de lucht. Per ongeluk of niet, in ieder geval trok dit de aandacht van een andere groep Duitsers uit de buurt die toesnelden. Remi Ricart fietste op dat ogenblik voorbij en kwam in het tumult terecht.

Omdat hij over informatie beschikte die beter niet in handen van de bezetter terecht kwam, reageerde hij niet op het bevel om te stoppen en vluchtte weg.

De Duitsers namen de vluchtende weerstanders onder vuur en doodden Gustaaf Elisabeth en Remi Ricart.

8. REMI CALLENS (1851-1933)

Gravinnestraat 9, voormalig café het Damberd waar in WO1 het gemeentehuis was gevestigd.

Remi Callens, landbouwer op het Steenovenhof in de Gentstraat, was burgemeester tijdens de eerste jaren van de oorlog en zorgde dat de eisen van de Duitse bezetter de Ingelmunsterse bevolking niet te veel schade toebrachten. Op 11 november 1916 werd hij als burgemeester afgezet omdat hij de bevelen van de Ortskommandantur naast zich neerlegde. Callens had geweigerd namen door te geven van 50 arbeiders voor het uitvoeren van militaire werken. Bij een eerste oproep van de Duitse overheid had geen enkele Ingelmunsterenaar zich vrijwillig aangemeld. Remi Callens werd verbannen naar een werkkamp in Duitsland.

Nog voor de wapenstilstand van 11 november 1918 was hij terug in Ingelmunster en leidde hij de gemeenteraad van 29 oktober 1918, de eerste sinds het vertrek van de Duitsers op 14 oktober. Hij werd gehuldigd voor zijn inzet voor de bevolking tijdens de moeilijke oorlogsjaren. Vanuit zijn beroep als landbouwer en functie als burgemeester zetelde Callens in diverse comités die het naoorlogse landbouwherstel in de regio begunstigten.

9. ERNEST VAN HONSEBROUCK

(1884-1972)

Oostrozebekestraat 41, woonplaats van Ernest Van Honsebrouck.

Ernest en Paul Van Honsebrouck waren de twee oudste zonen van Emiel die zich in 1901 in Ingelmunster gevestigd had als brouwer. Toen in 1914 de Eerste Wereldoorlog begon, meldde de 30-jarige **Ernest van Honsebrouck** zich aan als vrijwilliger.

Aan het front ontpopte de geletterde Ernest zich als briefschrijver voor de soldaten en als correspondent van de oorlogsgebeurtenissen. In 1917 verschenen stukjes van hem in Amerikaanse dagbladen. Ernest was heel populair bij de soldaten zodat het voor de hand lag dat hij na de Wapenstilstand de eerste voorzitter werd van de Oudstrijdersbond.

Tot 1960 gaf hij jaarlijkse een dansfeest in de door hem opgerichte Cinema Albert voor de oudstrijders van '14-'18, hun familie, vrienden en kennissen.

Zijn broer Paul Van Honsebrouck, de brouwer, werd in 1917 gekwetst bij een bomaanval van de geallieerden.

INGELMUNSTER TIJDENS WERELDOORLOG I

Op 1 augustus 1914 bracht de klarenblazer aan 92 miliciens het bericht dat ze zich naar hun eenheid moesten begeven. Enkele dagen later, op 4 augustus vielen de Duitsers ons land binnen. Iets meer dan 200 soldaten

trokken naar het front, waarvan er twee (Deboutte en Depoorter, met nog een mysterieuze derde die nooit Ingelmunsternaar was erbij) amper twee weken later al sneuvelden in de gevechten rond Tienen.

Op 14 oktober vestigde de generale staf van het IVde leger zich in het kasteel en werd een Kommandantur ingericht die het bestuur van de gemeente overnam. Omwille van haar strategische ligging, net buiten de frontlinie, speelde de gemeente een belangrijke rol bij de opslag en het aanleveren van goederen en diensten. Daarnaast was Ingelmunster voor vele Duitse soldaten met verlof van het front een geliefd ontspanningsoord. Omwille van de vele huisjes van plezier, kreeg de Izegemstraat de naam Reperstraat, alluderend naar de Reeperbahn, de bekendste straat in de rosse buurt van Hamburg.

Gedurende 4 jaar werd de gemeente volledig ingepalmd door de Duitse soldaten. Soms verbleven er tot 3000 soldaten en dit op een bevolking van 6500 inwoners. Opeisingen, inkwartieringen en bombardementen ontreddeerden het volledige dorp. Wie zich niet strikt hield aan de richtlijnen werd gevangen gezet. In 1917 legden de Duitsers twee vliegvelden aan, één bij de Hoeve Deefakker in de Meulebekastraat en een tweede aan de Izegemstraat. Deze werden druk gebombardeerd door de geallieerden waarbij ook inwoners en huizen getroffen werden. Op 17 oktober 1918, na 3 dagen hevige gevechten, was de oorlog voorbij.

De gemeente betaalde een zware tol: 33 mannen stierven aan het front en 7 inwoners raakten dodelijk gewond.

Op 29 september 1919 werd het monument onthuld ter nagedachtenis van alle Ingelmunsterse slachtoffers (zie foto).

INGELMUNSTER TIJDENS WERELDOOLOG II

Op 4 september 1939 verklaarden de geallieerden de oorlog aan Duitsland. Aanvankelijk bleef het rustig in Ingelmunster maar dit veranderde toen het op 26 en 27 mei 1940 tot hevige gevechten kwam tussen het Belgisch en Duitse leger rond het kanaal en bij Ingelmunster-Bos. De Belgische soldaten vochten een ongelijke strijd uit met het Duitse leger, waarbij 34 Belgische soldaten het leven lieten. De volgende morgen was de oorlog voorbij. België had zich overgegeven.

Reeds vanaf het begin van de bezetting was het moeilijk om voldoende levenswaren te vinden. Alles stond op de bon. De zwarte markt floreerde en woekeraars deden gouden zaken.

In het najaar van 1942 begonnen de deportaties voor verplichte tewerkstelling van jongeren tussen 18 en 24 jaar. Wie zich verzette werd naar Duitse werkkampen gebracht. Een vijftal jonge mannen uit onze gemeente overleefden het kamp niet. Enkele inwoners probeerden via verzetsgroepen roet in de plannen van de bezetter te gooien. Vaak bekochten ze dit met hun eigen leven. Anderen pleegden in alle stilte verzetsdaden. Zo verborgen Elza Callens en Emiel Desmet een Amerikaans piloot tot hij veilig terug naar Engeland kon. Toen op 26 januari 1944 een vliegtuig neerstortte bij De Wante waren alle piloten verdwenen voor de politie aankwam. Buurtbewoners hadden hen opgevangen en kledij en fietsen gegeven zodat ze konden vluchten.

Op 8 september 1944 werd de gemeente bevrijd. Vreugde omwille van de bevrijding en verdriet omwille van de slachtoffers gingen hand in hand. In juni 1945 werden de politieke gevangenen Regina Pieters, Wilhelmina Eeckhout en Georges Busscher bij hun thuiskomst feestelijk gehuldigd (zie foto).

HEEMKUNDIGE KRING
DEN HERT

Vlaanderen
verbeelding werkt